

А.П. Дикий, д.е.н., доц.
В.А. Молотай, к.психол.н., доц.
Д.М. Захаров, доктор філософії, доц.
Я.Ю. Левицький, аспірант
Державний університет «Житомирська політехніка»

Аналіз публікаційної активності щодо державного фінансового контролю в Україні та світі

В умовах трансформації системи публічного управління, зростаючих вимог до прозорості бюджетного процесу та поступової гармонізації з європейськими стандартами тема державного фінансового контролю набуває особливої актуальності як запорука ефективного й правомірного використання державних коштів. У зв'язку з цим було проведено бібліометричне дослідження наукових праць, що висвітлюють різні аспекти функціонування державного фінансового контролю як в Україні, так і в міжнародному контексті.

Мета статті – дослідити розвиток публікаційної активності щодо державного фінансового контролю в Україні та світі.

Результати проведеного бібліометричного аналізу засвідчили сталу наукову зацікавленість у тематиці державного фінансового контролю, що супроводжується поступовим розширенням географії наукових досліджень та зростанням міждисциплінарної інтеграції. В процесі дослідження було встановлено, що провідну роль у розвитку цієї наукової сфери відіграють українські вчені та дослідники пострадянських країн, де проблематика державного фінансового контролю є критично важливою в умовах модернізації системи публічного управління та зміцнення фіскальної прозорості. Хоча кількість публікацій у базах даних Scopus і Web of Science залишається обмеженою, з 2010-х років спостерігається стійке зростання наукового інтересу, що корелює з періодами соціально-економічних трансформацій.

Картографування ключових термінів підтверджує існування стабільного концептуального ядра досліджень, сформованого навколо таких понять, як аудит, контроль, ефективність і управління державними фінансами. Аналіз цитованості свідчить про високу якість наукових праць, у яких поєднано теоретичну глибину та практичні рекомендації.

Встановлено, що тематика державного фінансового контролю має значний потенціал для подальших наукових пошуків, розширення міжнародної кооперації й активної участі у світовому академічному дискурсі.

Ключові слова: державний фінансовий контроль; бюджетна безпека; аудит; контроль; національна безпека.

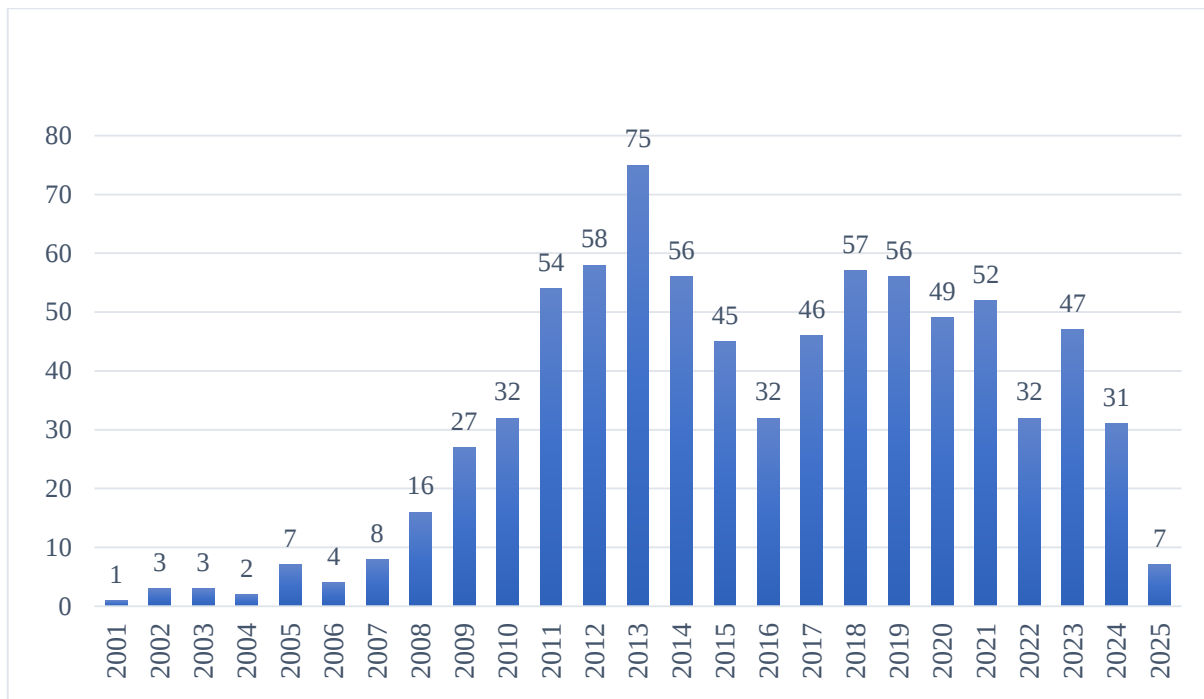
Актуальність теми. У сучасних умовах реформування публічного управління, підвищення прозорості державних фінансів та інтеграції України до європейських стандартів зростає значення дослідження тематики державного фінансового контролю як однієї з ключових гарантій ефективного та законного використання бюджетних коштів. З огляду на актуальність цієї проблематики, було здійснено бібліометричний аналіз наукової літератури, присвяченої дослідженню різних аспектів державного фінансового контролю в Україні та світі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання еволюції, становлення та практичного застосування державного фінансового контролю як в Україні, так і на міжнародній арені, привертало увагу таких дослідників, як О.Барановський, І.Висоцький, І.Дрозд, В.Симоненко, А.Хмельков, О.Шевчук та ін. Однак вважаємо за потрібне розглянути публікаційну активність щодо державного фінансового контролю в Україні та світі більш детально.

Мета статті – дослідити розвиток публікаційної активності щодо державного фінансового контролю в Україні та світі.

Викладення основного матеріалу. Нами було використано програму Publish or Perish – інструмент для проведення бібліометричних досліджень. Як джерело даних використано Google Scholar, що дозволило охопити широкий спектр публікацій, враховуючи статті в українських наукових журналах, монографії, дисертації, аналітичні огляди тощо. Під час формування пошукового запиту ми використали лапки навколо словосполучення «державний фінансовий контроль», щоб забезпечити відображення саме цієї конкретної теми, а не випадкових публікацій, у яких слова «державний», «фінансовий» або «контроль» трапляються окремо. У разі відсутності лапок результати можуть містити роботи з високим рівнем цитування, які лише частково стосуються цих термінів, але не розкривають суть дослідження фінансового контролю в публічному секторі. Крім того, під час пошуку ми виключили патенти та записи типу

CITATION, оскільки виключення записів CITATION дозволяє отримати чистіші та релевантніші результати, оскільки більшість таких записів є або фрагментами посилань, або автоматично згенерованими цитатами без повного тексту. Після експорту повного набору результатів у Excel ми побудували графік динаміки зростання кількості публікацій, присвячених державному фінансовому контролю (рис. 1). Така поздовжня візуалізація дозволяє оцінити темпи розвитку наукового інтересу до теми.

Джерело: побудовано автором за допомогою Publish or Perish

Рис. 1. Динаміка публікацій за темою «державний фінансовий контроль» у 2001–2025 роках у Google Scholar

Діаграма відображає динаміку кількості публікацій, присвячених темі державного фінансового контролю, у період з 2001 по 2025 рік. Аналіз поданих даних дозволяє виділити кілька ключових етапів розвитку наукового інтересу до цієї проблематики. Початковий період з 2001 по 2007 рік характеризується незначною кількістю публікацій – не більше 8 на рік. Це свідчить про те, що на початку 2000-х років тема державного фінансового контролю ще не була в центрі уваги дослідницької спільноти або залишалася переважно у вузькопрофільному полі. Натомість, з 2008 року починається чітко виражене зростання – у 2009 році кількість публікацій зросла до 27, а вже у 2011 – до 54. Пік дослідницької активності припадає на 2013 рік, коли було зафіксовано 75 публікацій. Цей період, ймовірно, пов'язаний із активізацією реформ у публічному секторі, запровадженням нових підходів до фінансового аудиту та підвищеною увагою до проблеми ефективного управління бюджетними коштами. Після піку спостерігається коливання кількості публікацій, з відносною стабільністю у межах 45–57 робіт на рік. Це вказує на збереження інтересу до теми, але вже в умовах певної наукової насиченості. У 2020–2021 роках кількість публікацій залишається стабільною (52, 32 відповідно), що може свідчити як про вплив зовнішніх чинників (наприклад, пандемії), так і про переосмислення теми в новому соціально-економічному контексті. У 2023–2024 роках спостерігається помірне зростання – 47 і 31 публікація відповідно, що може бути пов'язано з відновленням наукової активності та посиленням потреби у державному контролі в умовах воєнного часу, гуманітарних викликів і значного обсягу міжнародної фінансової допомоги.

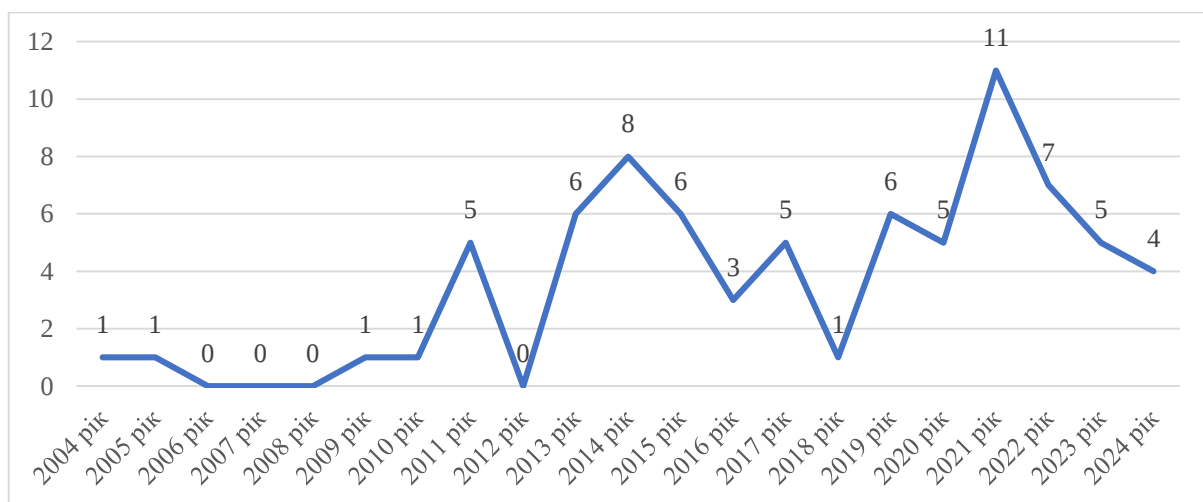
Таким чином, діаграма демонструє хвилюподібну, але загалом зростаючу тенденцію інтересу до теми державного фінансового контролю. Це підтверджує її актуальність як у контексті наукових досліджень, так і з погляду практичного значення для забезпечення прозорості та ефективності публічного управління.

Аналіз авторської структури публікацій з теми державного фінансового контролю дає змогу ідентифікувати провідних дослідників, окреслити ключові наукові осередки та зрозуміти характер міждисциплінарної й міжінституційної кооперації. Серед найбільш цитованих авторів виокремлюються: Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій та М.М. Коцупатрій, чия праця у співавторстві набрала загалом 288 цитувань. Їх дослідження присвячене теоретичному обґрунтуванню та методологічному забезпеченню системи державного фінансового контролю. Високі показники цитування також мають І.К. Дрозд та В.О. Шевчук (251 цитування), які акцентують увагу на правових та інституційних механізмах державного контролю.

Значний науковий внесок зробив І.Б. Стефанюк, чия публікаційна активність охоплює проблематику ідентифікації функціональних недоліків фінансового контролю й обґрунтування шляхів його реформування.

Отже, можна зробити висновок, що тематика державного фінансового контролю в Україні є актуальною, що є надзвичайно важливим в умовах сучасних викликів, зокрема бюджетної децентралізації, війни та необхідності контролю за міжнародною фінансовою допомогою.

У межах бібліометричного дослідження тематики державного фінансового контролю було здійснено також пошук у міжнародній наукометричній базі Scopus за ключовим словосполученням «state financial control». За період 2004–2024 років виявлено лише 76 документів, що безпосередньо або опосередковано охоплюють цю тематику (рис. 2). Цей результат свідчить про порівняно обмежене представлення теми державного фінансового контролю в англомовному науковому дискурсі. Подібна ситуація може пояснюватися кількома чинниками. По-перше, термін «state financial control» має національну специфіку та не завжди використовується у міжнародних публікаціях як окрема категорія досліджень – натомість поширеними є поняття «public financial management», «public sector audit», «government financial oversight», що частково дублюють або охоплюють аналогічну тематику. По-друге, значна частина актуальних публікацій з фінансового контролю зосереджена у внутрішніх, переважно національних журналах, які не всі індексуються в Scopus.

Джерело: побудовано автором

Рис. 2. Динаміка публікацій за пошуковим запитом «state financial control» у 2004–2024 роках у БД Scopus

Графік демонструє кількісну динаміку наукових публікацій, індексованих у базі даних Scopus за ключовим словом «state financial control» у період з 2004 по 2024 роки. Упродовж перших років (2004–2010 роки) спостерігається вкрай низька публікаційна активність – від 0 до 1 публікації на рік. Це свідчить про відсутність системного інтересу до терміна «state financial control» у формулюваннях назв або ключових слів публікацій у той час. Починаючи з 2011 року, спостерігається певне поживлення – кількість робіт зростає до 5 у 2012 році, потім різко падає до 0 у 2013 році.

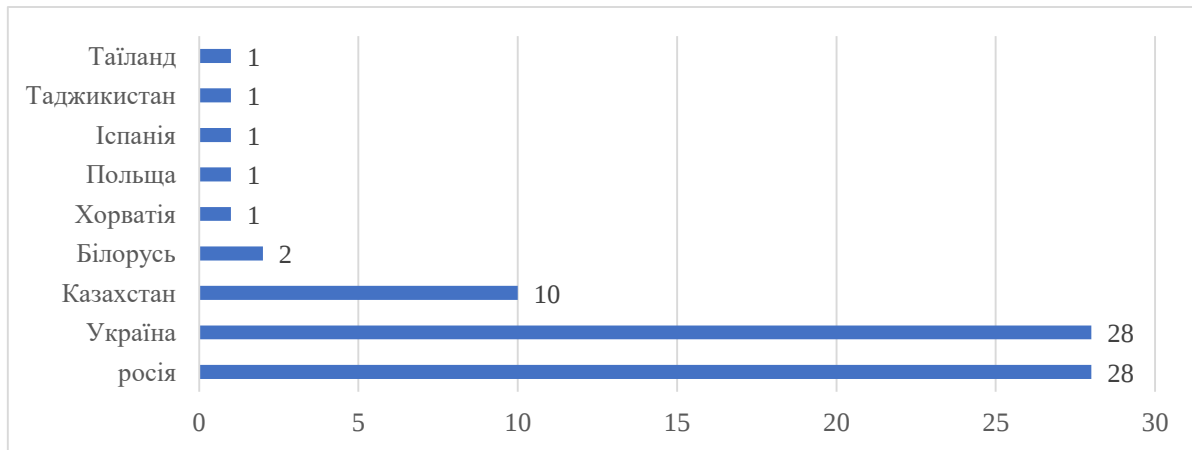
Найактивніший період припадає на 2014–2022 роки. У 2015 році фіксується локальний пік – 8 публікацій. Після короткого спаду у 2016–2018 роках відбувається різке зростання в 2021 році до 11 публікацій, що є абсолютним максимумом за весь період. Це може бути пов'язано із зростаючим міжнародним інтересом до механізмів фінансової прозорості, бюджетного контролю та підзвітності в контексті державних інститутів, особливо в умовах посткризових реформ і глобальної фінансової нестабільності.

Починаючи з 2022 року, знову простежується спад кількості робіт (7, 5 і 4 публікації відповідно у 2022–2024 роках). Це може пояснюватися як ротацією інтересів у дослідницькому полі, так і переходом до використання ширших або альтернативних термінів (наприклад, *public financial management*, *government audit*, *fiscal transparency*), які охоплюють аналогічну проблематику, однак у більш загальному контексті.

У підсумку зазначимо, що хоча тема «state financial control» не є масово представлена в Scopus, її наявність у наукометричному просторі поступово розширюється. Це свідчить про зростання глобального інтересу до питань державного контролю за фінансами, особливо у зв'язку з викликами сучасної економіки, фінансових ризиків та антикорупційних практик. Для українських дослідників це також сигнал

до пошуку релевантних міжнародних термінів, аби посилити представленість наукових результатів на глобальному рівні.

Діаграма на рисунку 3 наочно ілюструє географічний розподіл наукових публікацій за темою «state financial control», індексованих у базі даних Scopus упродовж 2004–2024 років. Усього у вибірці представлені публікації з 9 країн, при цьому спостерігається чітке лідерство кількох пострадянських держав.

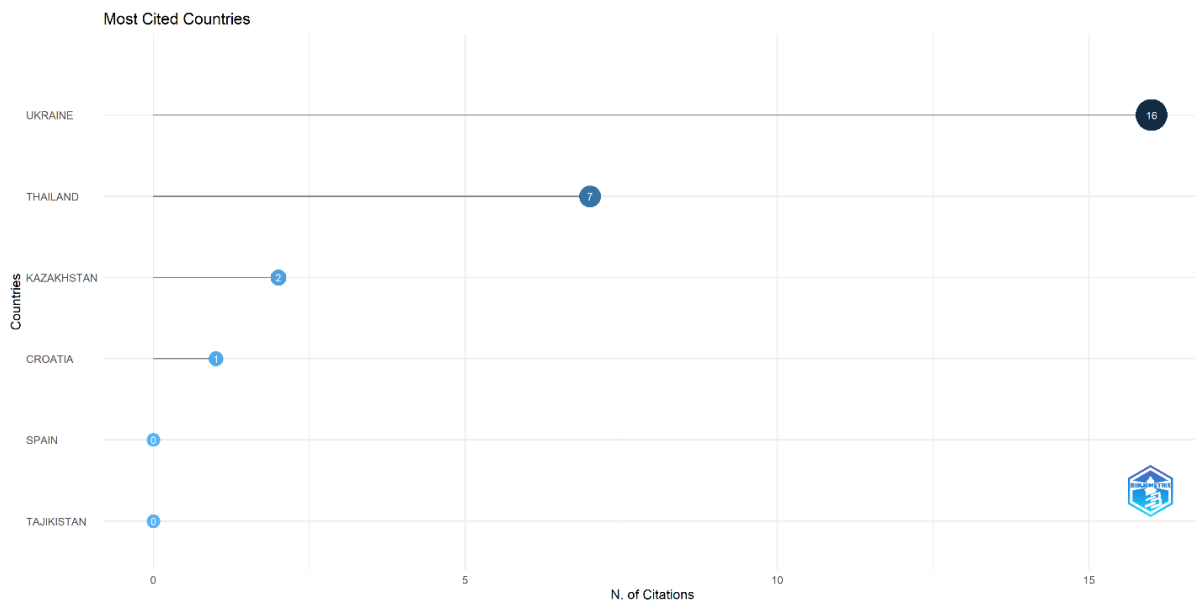
Джерело: побудовано автором

Рис. 3. Географічна структура публікацій за пошуковим запитом «state financial control» у БД Scopus (2004–2024 роки)

Найбільша кількість публікацій належить Україні – 28 документів. Це свідчить про підвищену увагу науковців із цих країн до проблематики державного фінансового контролю, що може бути зумовлено як структурними реформами у сфері публічного управління, так і високим рівнем викликів, пов'язаних із прозорістю державних витрат. Варто також зазначити, що українські дослідження демонструють спроби інтеграції у міжнародний науковий простір, що важливо з погляду популяризації теми серед ширшої аудиторії. На третьому місці – Казахстан із 10 публікаціями. Інші країни, представлені на графіку, мають лише поодинокі публікації: Білорусь – 2, а Тайланд, Таджикистан, Іспанія, Польща, Хорватія – по 1. Загалом графік свідчить про домінування пострадянських країн у науковому дискурсі щодо «state financial control» у Scopus. Це може бути зумовлено як історичною спадщиною централізованої системи контролю, так і актуальністю теми для країн, які здійснюють трансформацію державного управління. Показово, що країни Західної Європи або Північної Америки майже не представлені, що підтверджує гіпотезу про відмінності у термінології та форматах досліджень цієї проблематики.

Стаття О.Фурманчук «Роль державного фінансового аудиту в системі обліково-аналітичного забезпечення системи управління державними коштами» є однією з найбільш цитованих публікацій з теми державного фінансового контролю. У роботі авторка обґрунтовує ключову роль аудиту державних фінансів у забезпеченні ефективного управління державними коштами, особливо в умовах воєнного стану, та пропонує схему його місця в системі державного фінансового контролю. Особливу увагу приділено розмежуванню понять «аудит державних фінансів» і «державний фінансовий аудит», визначенню складових обліково-аналітичного забезпечення, аналізу зарубіжного досвіду, а також надано практичні рекомендації щодо вдосконалення управління й контролю в державному секторі, що зумовило високий науковий інтерес і цитованість цієї роботи [3].

У статті О.Натарової «Оцінка стану державного фінансового контролю в державному секторі» проаналізовано сучасний стан державного фінансового контролю в Україні та наголошено на необхідності його подальшого реформування. Авторка обґрунтовує актуальність створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи обліку та контролю, яка дозволить зменшити зловживання державними фінансовими ресурсами, покращити управління ними та сприятиме соціально-економічній стабільності. У фокусі дослідження порівняльний аналіз організації фінансового контролю в інших країнах, імплементація норм Лімської декларації у вітчизняне законодавство та оцінка результативності поточних реформ. Авторка звертає увагу на недостатній рівень ефективності системи внутрішнього контролю, наявні фінансові порушення та втрати ресурсів. Як відповідь на ці виклики, пропонується розширення положень Бюджетного кодексу України, зокрема уточнення термінології, видів контролю та підходів до його здійснення. Стаття є цінним джерелом для аналізу інституційної трансформації державного фінансового контролю та пропонує чіткі напрями подальшого вдосконалення нормативно-правової бази в цій сфері [1].

Джерело: побудовано автором за допомогою Bibliometrix

Рис. 4. Найцитованіші країни у публікаціях за пошуковим запитом «state financial control» у базі Scopus (2004–2024 роки)

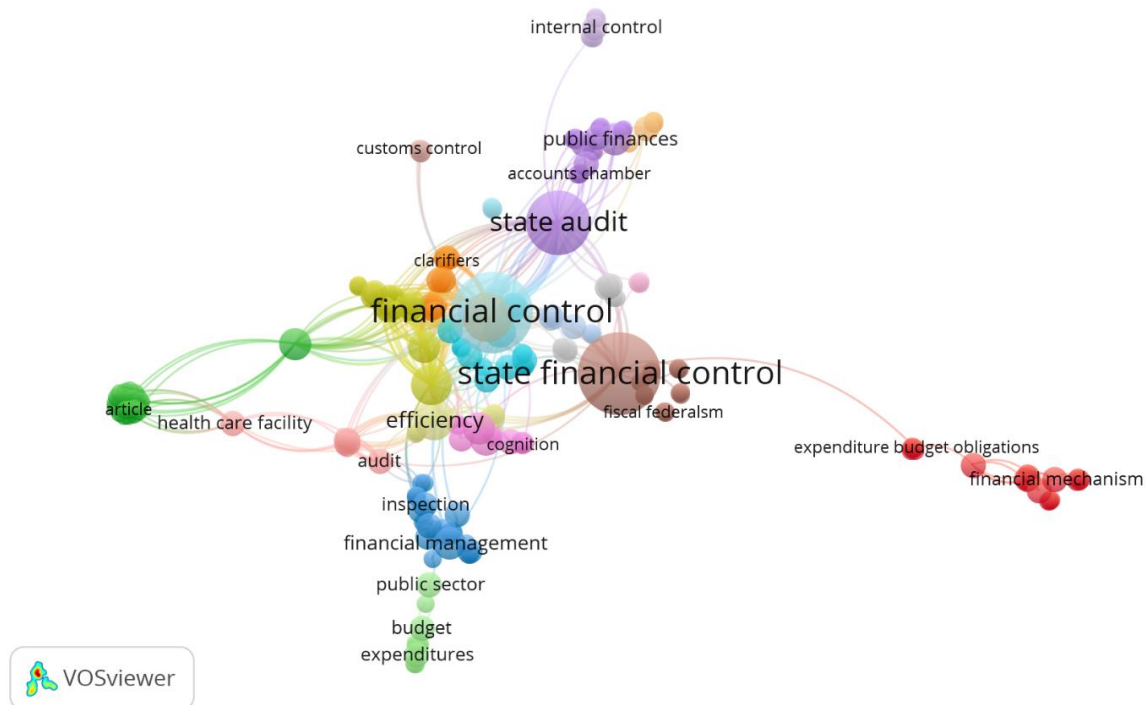
На діаграмі (рис. 4) зображено країни, чиї автори мають найбільшу кількість цитувань у межах публікацій, присвячених темі «state financial control». Очевидним лідером за кількістю цитувань є Україна – 16 цитувань, що відображає активну участь українських дослідників у розвитку тематики державного фінансового контролю, а також визнання їхніх робіт іншими авторами. Це свідчить не лише про наявність публікацій, а й про наукову релевантність та інтеграцію в міжнародний дискурс. На другому місці опинився Таїланд із 7 цитуваннями, що є доволі неочікуваним, з огляду на загалом низький рівень представленості цієї теми в регіоні. Можливо, йдеться про один чи кілька високоцитованих документів або співпрацю з міжнародними авторами. Казахстан займає третю позицію з 2 цитуваннями, що, хоча і не є високим показником, демонструє наявність теми у науковому дискурсі країни. Хорватія має 1 цитування, тоді як Іспанія та Таджикистан фігурують у списку без зафіксованих цитувань, незважаючи на наявність публікацій. Загальна тенденція вказує на високу концентрацію цитованості у кількох країнах, що означає нерівномірний вплив у глобальному науковому середовищі. Україна, як видно, не лише є активною за кількістю публікацій у темі, але й демонструє провідну позицію за якісними показниками цитованості, що є вагомим аргументом для подальшого просування українських досліджень на міжнародному рівні.

Візуалізація, побудована в програмі VOSviewer (рис. 5), ілюструє мережу ключових термінів, які найчастіше зустрічаються у наукових публікаціях, присвячених темі «state financial control» у базі Scopus за період 2004–2024 років. У центрі термінологічної карти розташовані найбільш вагомі поняття – «state financial control», «financial control», «state audit», «efficiency», «financial management», «audit», «budget», що свідчить про їхню високу частотність та взаємозв'язки в академічному дискурсі.

Ключові слова згруповано у кілька кластерів, кожен із яких репрезентує окремий тематичний напрям досліджень. Зокрема, фіолетовий кластер, у центрі якого знаходиться термін «state audit», охоплює такі поняття, як «public finances», «accounts chamber», «internal control», що вказує на інституційний вимір державного контролю за публічними ресурсами. Своєю чергою коричневий кластер, що об'єднаний навколо терміна «state financial control», асоціюється з такими категоріями, як «fiscal federalism», «budget obligations», «financial mechanism», що підкреслює зв'язок теми з питаннями міжбюджетних відносин і системного регулювання.

Світло-зелений та жовтий кластери пов'язані з термінами «financial management», «inspection», «efficiency», «expenditures», «health care facility». Ці блоки зосереджуються на прикладних аспектах контролю, особливо в контексті ефективного використання коштів у конкретних секторах (наприклад, охороні здоров'я). Зустрічаються також перехресні терміни, що свідчать про інтеграцію знань із суміжних дисциплін, таких як «cognition» або «clarifiers».

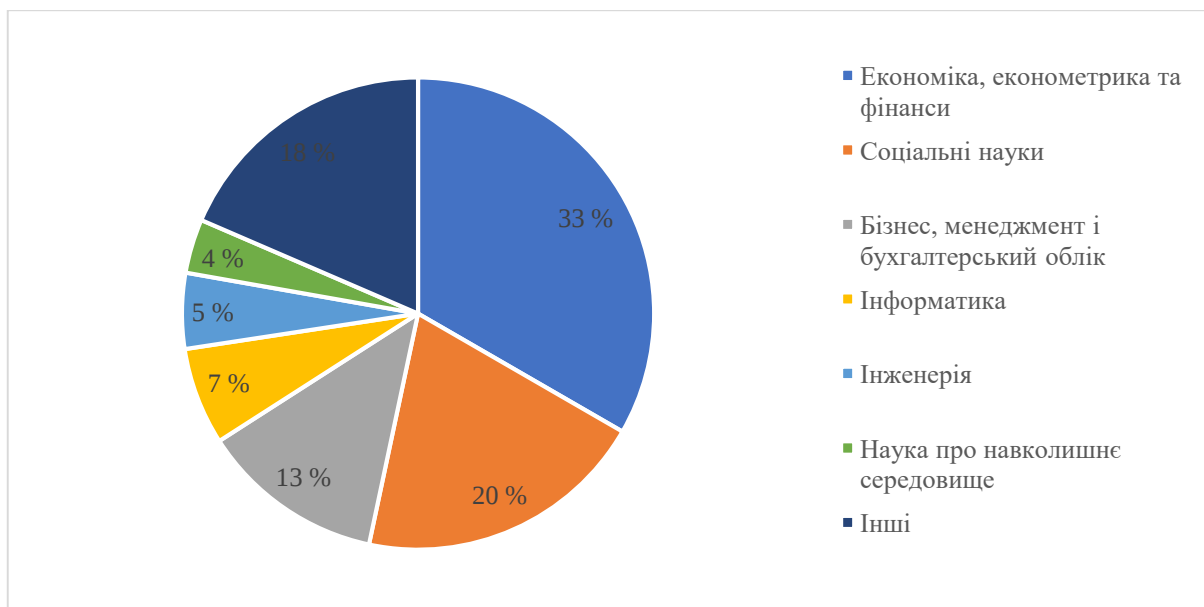
Окрему увагу привертає ізольований червоний кластер, до якого входять поняття «budget obligations», «expenditure», «financial mechanism». Його віддаленість від основного ядра може свідчити про специфіку правового та нормативного аспекту досліджень, які, хоч і пов'язані із загальною темою, але опрацьовуються окремо.

Джерело: побудовано в програмі VOSviewer

Рис. 5. Візуалізація ключових термінів у публікаціях за пошуковим запитом «state financial control» у базі Scopus (2004–2024 роки)

Загалом термінологічна структура є досить розгалуженою та тематично збалансованою, що свідчить про сформований науковий дискурс і стабільну дослідницьку увагу до теми державного фінансового контролю. Така карта може слугувати орієнтиром для майбутніх досліджень, показуючи, як вже опрацьовані напрями, так і потенційні слабо вивчені зони, де є можливість розширити наукове знання.

Джерело: побудовано автором за даними Scopus

Рис. 6. Галузевий розподіл публікацій за пошуковим запитом «state financial control» у базі Scopus (2004–2024 роки)

Кругова діаграма (рис. 6). демонструє розподіл наукових публікацій, що стосуються теми державного фінансового контролю за предметними галузями у базі Scopus за період 2004–2024 років. Найбільшу

частку становлять статті у галузі економіки, економетрики та фінансів – 33 %, що є цілком очікуваним, оскільки саме в цій дисципліні зосереджено дослідження щодо ефективності управління публічними фінансами, державного бюджету, аудиту та регуляторного контролю.

Другу позицію посідають соціальні науки (20 %), що вказує на міждисциплінарний підхід до проблеми – з урахуванням політичного, правового, адміністративного та суспільного контексту здійснення фінансового контролю. На третьому місці – бізнес, менеджмент і бухгалтерський облік (13 %), де державний фінансовий контроль розглядається у прикладному ключі, з фокусом на звітність, прозорість та корпоративну підзвітність у публічному секторі.

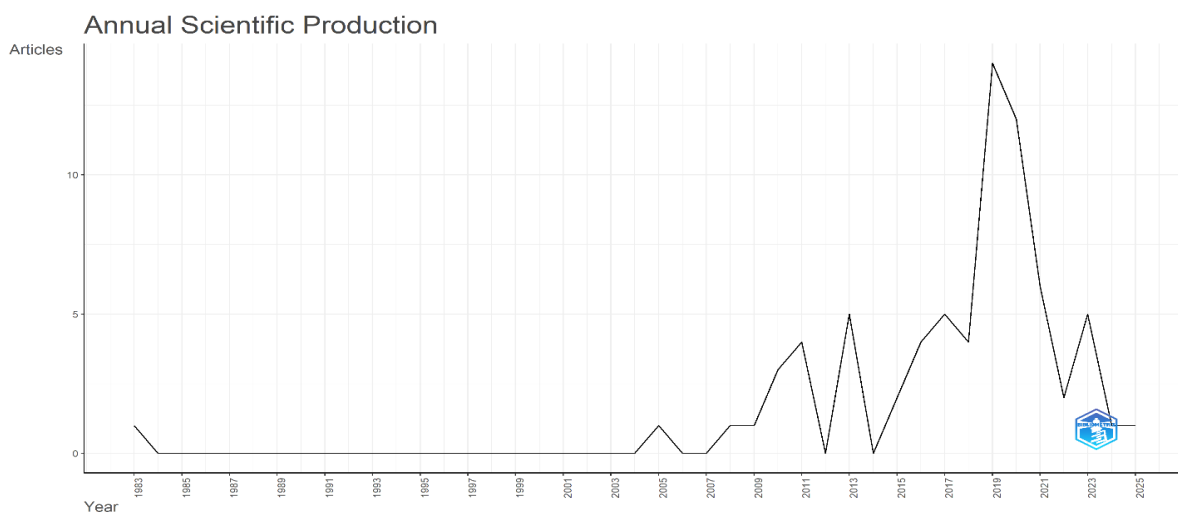
Інформатика (7 %) та інженерія (5 %) представлені меншою мірою, однак їхня наявність свідчить про застосування цифрових технологій у контролі державних ресурсів, автоматизацію аудиту та розвиток інформаційно-аналітичних систем. Наука про навколишнє середовище (4 %) пов'язана з контролем за екологічними витратами, моніторингом державного фінансування у сфері довкілля, екологічного аудиту. Частка категорії «Інші» (18 %) охоплює освіту, психологію управління та інші суміжні галузі.

Отримані дані свідчать про високу мультидисциплінарність теми державного фінансового контролю, що об'єднує не лише економістів та фінансистів, а й дослідників з управління, соціології, права, інформаційних технологій.

У базі даних Web of Science за ключовим запитом «*state financial control*» було виявлено 72 публікації, що охоплюють період з 1983 по 2024 рік. Цей показник свідчить про порівняно скромну представленість теми в одному з провідних міжнародних наукометричних ресурсів. Проте сама наявність публікацій у WoS, починаючи з 1980-х років, підтверджує, що державний фінансовий контроль поступово формувався як об'єкт дослідження і в англomовному академічному середовищі.

Незважаючи на відносно невелику кількість, тематична стабільність засвідчує наявність зацікавленої дослідницької спільноти. Інтенсивність публікаційного потоку почала зростати з початку 2000-х років, що збігається з посиленням міжнародної уваги до питань прозорості бюджету, ефективності публічного управління, запровадження інструментів державного аудиту та механізмів підзвітності.

Таким чином, попри обмежену кількість публікацій, тема «*state financial control*» у Web of Science має перспективу для подальшого розвитку, зокрема за рахунок міждисциплінарного підходу, розширення поняттєвого апарату та орієнтації на прикладні кейси фінансового контролю в умовах трансформаційних змін у публічному секторі.

Джерело: побудовано за допомогою Bibliometrix на основі даних WoS

Рис. 7. Динаміка публікацій за пошуковим запитом «*state financial control*» у БД Web of Science (1983–2024 року)

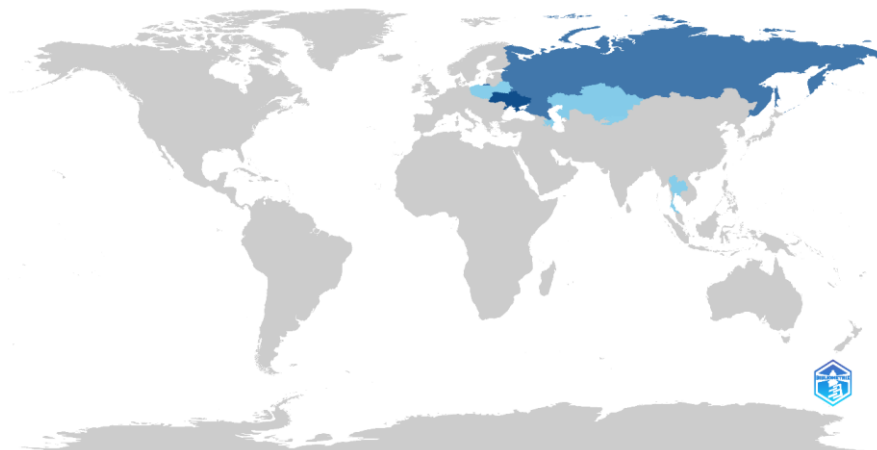
На графіку (рис. 7) представлено річну динаміку кількості наукових публікацій, індексованих у Web of Science, що містять ключове словосполучення «*state financial control*» у період з 1983 по 2024 рік. Видно, що впродовж майже двох десятиліть після першої згадки у 1983 році наукова активність з цієї теми була майже відсутня. Така тривала «мовчазна» фаза, ймовірно, пов'язана з неактуальністю терміна або тим, що проблематика фінансового контролю в державному секторі розглядалася під іншими назвами.

Починаючи з 2004 року, відбувається поступове зростання публікаційної активності. З 2010 року видно чітку позитивну динаміку, яка досягає свого піку у 2019 році – більше 10 публікацій на рік. Це може бути пояснено актуалізацією теми на тлі глобальних змін у сфері публічного управління, боротьби з корупцією, підвищення ролі прозорості у державних фінансах та зміцнення інституцій державного аудиту.

Після 2019 року простежується різкий спад, який, ймовірно, пов'язаний із загальним зниженням публікаційної активності під час пандемії COVID-19, а також конкуренцією з іншими темами, що стали домінувати в суспільно-політичному дискурсі. Проте у 2023 році відзначається короткочасне піднесення, після чого – знову спад.

На рисунку 8 зображено геопросторовий розподіл наукових публікацій, присвячених темі «*state financial control*», що були індексовані у базі Web of Science з 1983 по 2024 рік. Кольорова інтенсивність відображає активність кожної країни: чим темніший відтінок, тим більше опубліковано праць із зазначеної тематики. Найвищу наукову продуктивність демонструють країни Східної Європи та пострадянського простору. Україна та Казахстан показують значну активність, що свідчить про наявність стійкого академічного інтересу до державного фінансового контролю в цих країнах. Це можна пояснити як історичними особливостями державного управління, так і актуальністю теми в умовах пострадянських реформ і трансформації фінансових систем.

Country Scientific Production

Джерело: побудовано за допомогою Bibliometrix на основі даних WoS

Рис. 8. Географічна карта наукової продукції за пошуковим запитом «*state financial control*» у БД Web of Science (1983–2024 року)

У дослідження також залучені країни Центральної та Південно-Східної Європи, зокрема: Хорватія та Білорусь, а також окремі країни Азії – Таджикистан, Таїланд. Водночас держави Західної Європи, Північної Америки, Латинської Америки та Африки залишаються майже не представленими, що свідчить про регіональну обмеженість дискурсу навколо терміна «*state financial control*».

Цей розподіл підтверджує, що найбільша кількість публікацій походить з країн, де традиційно існує централізована система публічного контролю, і де ця тематика розглядається як пріоритетна в державному управлінні. Водночас слабка представленість теми у глобальному науковому середовищі свідчить про потребу в термінологічному розширенні – через вживання альтернативних концептів, як-от *public financial accountability*, *government expenditure oversight*, *fiscal control mechanisms*.

Загалом географічна карта підтверджує висновок про домінування країн пострадянського регіону у виробництві знань із тематики державного фінансового контролю, а також демонструє перспективи для інтернаціоналізації та порівняльних досліджень у цій сфері.

Для глибшого розуміння національної специфіки функціонування системи державного фінансового контролю було проаналізовано статтю українських вчених, присвячену оцінці її сучасного стану та напрямам удосконалення. У статті С.Бардаша та Т.Осадчої «Сучасний стан державного фінансового контролю України та шляхи його вдосконалення» здійснено комплексну оцінку ефективності діяльності органів державного фінансового контролю в Україні – Державної аудиторської служби та Рахункової палати. Актуальність дослідження зумовлена визнаною кризою у сфері державного фінансового контролю, зокрема недооцінкою його ролі у державному управлінні та формуванні соціально-економічної політики. Автори провели системний аналіз динаміки виявлених фінансових порушень, обґрунтували причини неефективності діючих механізмів контролю та запропонували стратегічні напрями реформування. Зокрема, акцент зроблено на необхідності централізації системи державного фінансового контролю, впровадженні превентивного підходу, посиленні підзвітності, оптимізації структури й створенні єдиної бази даних контрольних заходів. Практичне значення роботи полягає у формулюванні прикладних рекомендацій щодо удосконалення інституційних та методичних засад контролю в

публічному секторі. Стаття є цінним внеском у теоретичне та прикладне осмислення трансформації державного фінансового контролю в Україні в умовах нових викликів [2].

Загалом порівняно з українським масивом публікацій, де за результатами пошуку в Google Scholar за ключовими словами «державний фінансовий контроль» було виявлено понад 800 документів, можемо констатувати домінування локального (україномовного) контексту дослідження теми. Порівняно з Google Scholar чи Scopus, термін «*state financial control*» у Web of Science трапляється значно рідше, що пояснюється різною термінологічною традицією. Це створює підстави для актуалізації питання інтернаціоналізації українських досліджень, публікації результатів у міжнародних виданнях та впровадження термінологічної уніфікації (наприклад, ширшого використання концептів на кшталт «*public sector audit*» або «*government financial control systems*»).

Висновки. Результати бібліометричного аналізу теми державного фінансового контролю свідчать про її стійку актуальність у науковому середовищі, з поступовим розширенням географії досліджень та міждисциплінарних підходів. Найбільшу активність демонструють науковці з України та країн пострадянського простору, де тематика державного фінансового контролю має особливе значення в контексті реформування публічного управління та підвищення прозорості використання бюджетних ресурсів. Хоча загальна кількість публікацій у Scopus та Web of Science є відносно невеликою, спостерігається позитивна динаміка зростання з 2010-х років, особливо в періоди політичних та економічних трансформацій. Візуалізація ключових слів підтверджує наявність сформованого термінологічного ядра, орієнтованого на аудит, контроль, ефективність та управління державними фінансами. Аналіз найбільш цитованих робіт показав високий науковий потенціал публікацій, що поєднують як теоретичне обґрунтування, так і прикладні рекомендації. Загалом результати бібліометричного аналізу дозволяють стверджувати, що тема державного фінансового контролю має потенціал для подальшого дослідження, розширення міжнародної співпраці та інтеграції у глобальний науковий дискурс.

Список використаної літератури:

1. *Натарова О.В.* Оцінка стану фінансового контролю державного сектору / *О.В. Натарова* // Економічний часопис-XXI. – 2015. – № 1–2 (1). – С. 106–109 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000420752>.
2. *Bardash S.* Current status of state financial control of ukraine and ways of its improvement / *S.Bardash, T.Osadcha* // *Baltic Journal of Economic Studies*. – 2020. – Vol. 6, № 2. – P. 17–24. DOI: 10.30525/2256-0742/2020-6-2-17-24.
3. *Furmanchuk O.* The role of state finance audit in the system of accounting and analytical support of the state funds management system / *O.Furmanchuk* // *Economics of Development*. – 2023. – Vol. 22, № 4. – P. 34–42. DOI: 10.57111/econ/4.2023.34.

References:

1. Natarova, O.V. (2015), «Otsinka stanu finansovoho kontroliu derzhavnoho sektoru», *Ekonomichnyi chasopys-XXI*, No. 1–2 (1), pp. 106–109, [Online], available at: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000420752>
2. Bardash, S. and Osadcha, T. (2020), «Current status of state financial control of ukraine and ways of its improvement», *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 6, No. 2, pp. 17–24, doi: 10.30525/2256-0742/2020-6-2-17-24.
3. Furmanchuk, O. (2023), «The role of state finance audit in the system of accounting and analytical support of the state funds management system», *Economics of Development*, Vol. 22, No. 4, pp. 34–42, doi: 10.57111/econ/4.2023.34.

Дикий Анатолій Петрович – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-5819-0236>.

Наукові інтереси:

- державне управління інформаційною безпекою;
- економічна злочинність;
- боротьба з економічною злочинністю;
- державна безпека;
- національна безпека.

Молотай Валерій Анатолійович – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0009-0008-0817-1097>.

Наукові інтереси:

- фінансова безпека держави як складова національної безпеки.

Захаров Дмитро Миколайович – доктор філософії, доцент, доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0001-7990-320X>.

Наукові інтереси:

- державний фінансовий контроль в системі економічної безпеки.

Левицький Ярослав Юрійович – аспірант Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0009-0007-6370-7950>.

Наукові інтереси:

- питання функціонування системи державного фінансового контролю;
- роль державного фінансового контролю в системі забезпечення економічної безпеки держави.

Dykyi A.P., Molotay V.A., Zakharov D.M., Levitsky Ya.Yu.

Development of publishing activity on state financial control in Ukraine and the world

In the context of the transformation of the public administration system, growing requirements for transparency of the budget process and gradual harmonization with European standards, the topic of state financial control is gaining particular relevance as a guarantee of effective and lawful use of public funds. In this regard, a bibliometric study of scientific works was conducted that highlight various aspects of the functioning of state financial control both in Ukraine and in the international context.

The purpose of the article is to investigate the development of publishing activity on state financial control in Ukraine and the world.

The results of the bibliometric analysis showed a steady scientific interest in the topic of state financial control, which is accompanied by a gradual expansion of the geography of scientific research and an increase in interdisciplinary integration. The study found that the leading role in the development of this scientific field is played by Ukrainian scientists and researchers from post-Soviet countries, where the issue of state financial control is critically important in the context of the modernization of the public administration system and strengthening fiscal transparency. Although the number of publications in the Scopus and Web of Science databases remains limited, since the 2010s there has been a steady growth in scientific interest, which correlates with periods of socio-economic transformations.

The mapping of key terms confirms the existence of a stable conceptual core of research, formed around such concepts as audit, control, efficiency and management of public finances. Analysis of citations indicates the high quality of scientific works, which combine theoretical depth and practical recommendations.

It was established that the topic of state financial control has significant potential for further scientific research, expansion of international cooperation and active participation in the global academic discourse.

Keywords: state financial control; budget security; audit; control; national security.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2025.